

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

GJALLARHORNET

Nr. 4

Marts

1961

TH. C. THOMSEN

TELEFON 36

Kolonial
Markfrø
Støbegods
Isenkram

Jelling Tapet og Farve

Farver til stoftryk,
kavs, lim m.m.

Ove Hansen . telf. 109

Jelling Andelsvaskeri

vasker for alle

TELEFON 127

Dan kontakt

med

V. Kejser Sørensen

TELF. JELLING 27

aut. installatør
v. Jelling elværk
VOS og VOH

Kør med *Svends turistbiler* . TLF. VEJLE 2815

Sport

NØRRETORV 7 . VEJLE

Telf. 2001

Stedet, hvor
seminarieeleverne mødes

GJALLARHORNET

Udgivet af
Jelling statsseminariums elevforening

REDAKTION:

Leo Elgård. Peter Jensen.
Johannes Laursen. Helga Frost.
Inge Erlandsen. Peter Nielsen.
Arne Nielsen. Poul Elmo Pedersen.
Bjarne Andersen. (ansvarsh.)

Postgiro 11303.

JELLING BOGTRYKKERI

Leder

Den dominerende følelse på seminariet, tør jeg vist sige, er utilfredshedsfølelsen. En dag på seminariet kan da også undertiden virke så nedslående, at man er nær ved at fortvivle. Heldigvis kan man så trøste sig med, at det ikke er bedre på andre seminarier, hvis der er nogen trøst i det.

Således kom jeg for nogen tid siden til at rejse i kupé sammen med en del elever fra et andet seminarium. Det var pudsigt sådan at rejse inkognito blandt ligesindede. Jeg blandede mig nemlig ikke i deres samtale, skønt jeg må indrømme, at jeg gang på gang måtte lægge bånd på mig selv for ikke at give mit besyv med; samtalen drejede sig jo for så vidt om mine egne problemer.

Det var selvfølgelig først og fremmest seminarielærerne, der fik på puklen, hvad jeg nok skal afholde mig fra at uddybe nærmere her, nu da jeg har antydnet, at samtalen drejede sig om mine problemer — vær blot rolig — det afholder seminarieloven mig fra. Den indeholder ganske vist ingen paragraf, der siger, at man ikke må kritisere sine lærere; men det er en kendsgerning, at loven som helhed også omfatter denne regel.

Trods udbredt utilfredshedsfølelse rejser der sig blandt seminarieeleverne ingen alvorlig kritik af forholdene, der hviskes blot lidt i krogene, og det er denne hvisken, der bliver lidt mere højroset, når man føler sig godt gemt i en togkupé langt borte fra seminariet. De fleste seminarielever søger i øvrigt med stoikerens apati at affinde sig med forholdene. »Det sømmer sig ikke for enkeltheden at være utilfreds med det, der sker for helhedens skyld.«

Men det er ikke alle, der er lige »fornuftige«. Vi er nogle stykker, der sandt at sige føler os utilfredse med den seminarielov, der forsvares med så velklingende ord som: Metodefri undervisning, større personlig udvikling, mere tilbunds gående studium af enkelte fag osv. Vi har mistillid til disse paragraffer, fordi de er urealistiske. Den efterhånden ikke helt nye seminarielov synger stadig en ode til »seminarismens« pris, blot en smule mere patetisk end den gamle. Hvad der overhovedet forefandt af nyt er forresten forlængst presset ind under de

gamle former; således er eksamen blevet smuglet ind af bagdøren, ligesom der aldrig er nogen af os, der har forstået, hvad paragraffen om metodefri undervisning har gjort godt for.

De kønne ord om større personlig udvikling og mere tilbundsående studium af enkelte fag er urealistiske, fordi seminarieeleven stadig vandrer gennem en allé af fag. Det svirrer i hovedet på staklen, og den hylende overfladiskhed, hvormed han må behandle de enkelte fag, resulterer i en slags åndelig sclerose. Det ubønhørlige slid med lektier i lærebøger, der indeholder altfor populære og færdigsyede meninger, afholder ham fra at beskæftige sig med bøger, der kræver virkelig koncentration. Kort sagt, han er nødt til at indtage en holdning, der stiller mindst mulige åndelige krav til ham. Vi behøver blot at kigge indenfor til et af elevforeningens foredrag for at få bekræftet, at seminarieeleven for alt i verden undgår forstyrrelser i hjernecellerne: Af over tre hundrede elever møder kun ca. tyve.

Det er på baggrund af denne uddannelse, man forventer intellektuelt udsyn og selvstændige tanker. Jeg tror, man skal dæmpe sine forventninger. Der sendes ganske vist hvert år folk ud fra seminarierne, der mener sig i besiddelse af ovennævnte egenskaber, og det på trods af at deres viden på de fleste områder næppe strækker sig ud over et par siders klichépræget lærebogsstof, og på trods af at de gennem fire—fem år er blevet behandlet som skoleelever efter bedste realskoleprincipper. Man skal vist være meget bornert for at opretholde disse forestillinger om sig selv ret længe efter at være blevet sluppet ud fra seminariet.

Nuvel, det er selvfølgelig ikke min mening, at seminarierne skal ud-danne fagidioter. Det ville være en katastrofal mangel hos en folkeskolelærer, hvis han kun kendte noget til et enkelt fag; men jeg tror, at man i en eventuel ny seminarielov burde lægge vægt på, at eleverne selv vælger de fag, de senere skal undervise i, hvis ordene om at fremme elevernes personlige udvikling skal have nogen bund i virkeligheden. De øvrige fagområder kunne så inddækkes på anden vis, f. eks. gennem orienterende forelæsninger.

Nu kan jeg udmærket godt se, at ovennævnte forslag ville fordre en skærpelse af optagelsesprøven. Jeg har heller ikke her taget stilling til spørgsmålet om eksamen eller spørgsmål om nye undervisningsformer. Problemerne i forbindelse med en revision af seminarieloven er mange, og jeg har ikke sat mig for her at fremsætte forslag til en ny lov, blot at sætte problemerne under debat. Det har længe været et varmt ønske fra redaktionens side, at disse problemer måtte blive taget op til behandling i bladet. Kunne lærere og elever blot herigennem mødes til en sund vurdering af problemerne; da ville meget være nået, og al denne hvisken i krogene være ophørt.

Bj.

„SLØVE PADDER“

I frisk erindring om de bestræbelser, der er lagt for dagen i arbejdet på at tilrettelægge elevforeningens program, vil jeg tillade mig at give udtryk for min harme over elevernes (kammeraternes?) ligegyldige indstilling overfor arrangementerne af den mere kulturelle art, foredragsaftenerne, og overfor os klasserepræsentanter, som efter hvert foredrag får øget følelsen af, at vi ikke magter den opgave, som er betroet os.

Hvor er de ca. 300 elever, — vordende pædagoger og ungdomsidealer — når vi kalder sammen til foredrag og diskussion om aktuelle problemer? Der må jo findes en forklaring.

Hvad er det for unge, der kommer på seminariet, og hvad vil de, eller rettere: hvad »skal« de? For de 17—20 årige er vel »sendt« dertil i forventning om ad den vej at skabe sig en nogenlunde økonomisk fremtid. Her trænger seminarieloven til revision. Det er en stor fejl, at forældre kan sende deres børn på et seminarium, inden de er voksne. For det kan da ikke være tilfældet, at man i så ung en alder med fuld alvor går ind for lærergerningen; det vil dog modstrides af den skoledrengementalitet, de unge viser, når de på barnlig vis glædes over, at en time i den daglige plan evt. bortfalder. Må man ikke også undres, når der fra elevernes side næsten vises fjendtlighed mod den lærer, der ønsker en skriftlig prøve som grundlag for karaktergivningen? Det må dog være ganske betydningsfuldt, at der foreligger bevisligt materiale ved udtalelse om en elevs standpunkt ved skoleårets slutning.

Visse kendsgerninger giver altså et indlysende begreb om, hvorfor der er så dårlig tilslutning til foredragene. — Men der er da også voksne unge på seminariet! Først og fremmest de 30—40 stykker, som med interesse følger foreningens arbejde, dernæst ca. 100 stykker, som ikke lader sig rokke efter endt skoledag, såfremt et arrangement da ikke ligefrem byder på musik og bar. Hvad tror sidstnævnte gruppe, vi foretager os med de 15 kr., de hver har betalt i kontingent + sidste års anselige overskud, og vil I også til næste elevmøde lade 38 deltagere om at bestemme over jeres penge? — Hvilket demokrati! Hvem er I, at I kan tilbringe en ungdomstid i så isoleret tilstand, at et foreningsliv tilsyneladende må gå tabt? Forklaringen må vel være: børn af staten, der som økonomisk garant dræber al selvstændighed og dermed den kraft i sindet, som skaber liv og lykke mennesker imellem.

Uvilkårligt kommer jeg til at tænke på forstanderens herlige sætning: »Sløve padder!«

Sluttelig vil jeg fremhæve mit ønske om, at der måtte blive en bedre kontakt med lærerne uden for skoletiden, og efter min mening må det

her være lærerne, der skal vise initiativ. Jeg er før fra lærernes side blevet bebrejdet, at der til en af foreningens sammenkomster ikke var ophængt plakater på lærerværelset; men jeg har ikke haft samvittighedsnag, da der også ved behørig annoncering kun kommer få lærere.

Gid vi oftere kunne samles om lærerne i vort fritidsarbejde. En ny generation vokser jo op og gør krav — også på eleverne fra Jelling seminarium.

Lundahl.

SL-nyt og andet

Ved formandsmødet i København den 5. marts blev der behandlet tre ting. Ungdommens Uddannelsesfond, afskaffelse af skolepenge ved de private seminarier og forslag til en eventuel ændring i seminarieloven. Seminarieeleverne er på nuværende tidspunkt endnu ikke kommet ind under Ungdommens Uddannelsesfond. Det skulle vi gerne komme. Hvis vi kommer ind under Ungdommens Uddannelsesfond betyder det, at vi kan opnå lån og stipendier på lige fod med andre studerende. Ja, i det hele taget regnes for at være studerende. (I dag regnes vi til samme kategori som højskoleeleverne. Undervisningsminister Jørgen Jørgensen sagde i folketinget for få dage siden, hvis seminarieeleverne skulle have større økonomisk hjælp, så skulle højskoleeleverne også følge trop. Hermed er ikke sagt noget ondt om højskoleelever i al almindelighed — blandt andet fordi det er dem, som kommer til vore foredrag på seminarieret). I dag kan en seminarieelev opnå 600 kr. i stipendier og 800 kr. i lån. Studenterne kan få 2300 kr. i stipendier, 1800 kr. i lån og 4500 kr. fra Ungdommens Uddannelsesfond. Samtidig vil man prøve at få en anden ordning i stand med hensyn til fordelingen af statsunderstøttelse. Seminarierne får 350 kr. pr. elev om året, som skal fordeles på ansøgere. Dette beløb gives til alle seminarier, hvad enten de er rige eller fattige. SL vil udvirke, at pengene fordeles på en sådan måde, at de fattige seminarier får en større andel end de rige.

Ved en diskussion om den nuværende seminarielov blev der fremsat mange nye ændringsforslag. Flere mente, at man skulle gøre studentereksamen obligatorisk som adgangseksamen til seminarieret.

Hvorfor skulle man nu gøre det?

Jeg mener, at disse folk ikke vil kunne klare f. eks. undervisningen i ottende klasse, som jo skal være erhvervsbetonet, på en tilfredsstillende måde. Studenterne har i de fleste tilfælde ikke gjort andet end at gå fra den ene skole til den anden og kan derfor ikke vide noget om det praktiske liv. Senere foreslog man, at en eventuel studentereksamen lige så godt kunne tages efter første klasse. Den nuværende præp.

skulle afskaffes, og undervisningen lægges an på en afsluttende eksamen efter første klasse, ligestillet med studentereksamen. På denne måde ville man få et bevis, hvis man på grund af manglende pædagogiske evner ikke kunne komme ind på seminariet, og ikke have spildt to år. Så kunne alle, også den berømte mand fra ploven, søge ind på seminariet uden risiko for økonomisk tab og spild af tid.

Vi syntes ligeledes, at det var hul i hovedet, at man skal have eksamen i nogle liniefag og ikke i andre. Enten eksamen i alle eller i ingen. Måske skulle man i det hele taget afskaffe linieuddannelsen ved seminariet. Begrundelsen er, at valget af liniefaget er ret vilkårligt. Oftest vælges det af rent følelsesmæssige hensyn, idet elevens valg dikteres af, om han kan lide (eller ikke) den eller den lærer. Kunne man ikke forlange, at vi skal tage et kursus, efter at vi er færdige? Jeg synes, at det er meget rimeligt. Mange andre erhverv har tvungent kursus til videreuddannelse. Desuden havde det den fordel, at vi, når vi havde været ude et eller to år, virkelig vidste, hvad vi egnede os bedst til og i hvilken retning vores interesse gik. Når man hævder, at man skal være engageret i de ting, man arbejder med, for at få mest muligt ud af det, må en senere linieuddannelse jo absolut være det bedste.

I heldigste fald kunne en senere linieuddannelse måske være med til at udrydde noget af den såkaldte seminarisme-mentalitet. Med seminarisme-mentalitet mener jeg den holdning, der giver sig udslag i, at seminarieeleven tror, alverdens visdom er indeholdt i en lærebog på 200 sider. Jeg tror endvidere, at en senere linieuddannelse lettere ville kunne tage form af et studium i modsætning til det nuværende lektietærperi, idet eleven da havde valgt sit speciale med langt større omhu.

J. U. A., II a.

Samtale med lektor Sylvan

Vi har haft en samtale med lektor Sylvan for at høre lidt om lektorens syn på svensk og dansk ungdom.

»De har nu været her i fjorten dage; er der nogle særlige forskelle eller paralleller De vil fremhæve hos ungdommen i Sverige og Danmark?«

»Først må jeg sige, at det ikke er første gang, jeg er på et dansk seminarium. Jeg har været udskiftet med en dansk lærer fire gange, så efterhånden har jeg dannet mig et ganske godt indtryk af dansk ungdom.

Første gang jeg var i Danmark, var det naturligt nok forskellene, der slog mig mest! men efterhånden synes jeg ikke, der kan fremdrages nævneværdige forskelle. Én ting vil jeg dog nævne — danskernes større umiddelbarhed. Det er langt lettere at få kontakt med en dansker

end en svensker. I den forbindelse vil jeg fortælle om en oplevelse, jeg havde på storebæltsfærgen, da jeg rejste herover: Jeg var lige kommet om bord og havde stillet mig ved rælingen. Ved siden af mig stod en dansk værnepligtig. Efter to minutters forløb åbner han samtalen, og vi fortsatte den hele turen. Det er naturligvis ikke mærkeligt for jer; men for en svensker, der kan risikere at rejse i kupé med en anden svensker fra Stockholm til København uden at veksle et ord, er det virkelig oplivende.

Også på seminarierne har jeg lagt mærke til, hvor let det går at få kontakt med eleverne.«

»Med hensyn til uddannelsen på et svensk seminarium, er der da nogle ting, der særligt afviger fra vores?«

»Ja! Vi har for det første ingen præparandklasse. Der kræves en real- eller studentereksamen for at komme ind på seminariet.«

»Findes der overhovedet ingen form for optagelsesprøve?«

»Jo, vi har to former for prøve. En skriftlig »beskrivende prøve«, der nærmest lægger an på biografiske oplysninger, der så senere ligger til grund for en »berettende prøve«, der er en mundtlig samtale med de enkelte aspiranter.

For det andet har vi ingen afsluttende eksaminer. Vi har forskellige prøver året rundt, som så ligger til grund for en udtalelse — med tilpas hensyntagen til elevernes øvrige arbejde.«

»Er der mulighed for at vælge et liniefag som her?«

»Nej, desværre har vi ikke indført den form; men forhåbentlig kommer det, da jeg synes, det er en udmærket måde at lade eleverne få et lidt mere tilbunds gående indblik i et enkelt fag. Vi har den opfattelse i Sverige, at en folkeskolelærer så vidt muligt skal kunne undervise i de fleste fag; men en specialisering inden for lærergerningen er vel i længden ikke til at undgå.«

»De har i Deres timer med os brugt en ret docerende undervisningsform. Underviser De på samme måde på deres eget seminarium?«

»Nej, det er yderst sjældent. At jeg har benyttet mig af den her skyldes den korte tid, jeg havde til min rådighed. Selve undervisningsformerne er vist ikke så forskellige på danske og svenske seminarier. Vi stræber efter at aktivisere eleverne så meget som muligt, og det tror jeg ikke opnås ved en docerende undervisningsform.

Vi lader f. eks. en klasse arbejde med to forskellige ting i små grupper, og de får så lejlighed til at præsentere deres resultater for hele klassen. Ofte har vi diskussioner i klassen, enten med udgangspunkt fra lærebøgerne, eller vi tager et bestemt emne, f. eks. ungdommen og samfundet. Hver elev eller en gruppe får så en bestemt tid til at sætte sig ind i et vist område af dette store emne. En sætter sig ind i alko-

holproblemet, en i biltyveriet, en i ungdommens forhold til politik osv. På den måde får vi emnet behandlet fra forskellige synsvinkler, og diskussionerne har hold i faktisk viden. Jeg mener, at denne undervisningsform er af stor værdi for elevernes udvikling, ligesom den er med til at nedbryde den jerndør, som katederet ofte er.»

* * *

Efter disse udtalelser får jeg unægtelig lyst til at kommentere en smule. Især udtalelsen: »Vi stræber efter at aktivisere eleverne« giver mig associationer. Gad vide, hvordan man i Sverige bærer sig ad med at aktivisere en flok sløvede seminarister, mon man sparker dem over skinnebenene? Desværre var jeg selv så sløv, at jeg glemte at få dette punkt uddybet nærmere, og i stedet bare kørte videre med nogle spørgsmål, som jeg i forvejen havde konstrueret. Ja, ja, princippet er skam godt nok, meget anbefalet af seminarielærere, hvis man vil åbne en diskussion på klassen. Det kan virkelig ske, at nogen er så dumme, at de ikke forstår, hvad de fortrinlige lærebøger behandler, selv efter en lærers indlysende gennemgang, og så stiller de spørgsmål for at få problemet diskuteret (mærkeligt nok falder en lærers gennemgang sjældent sammen med lærebøgernes; selv Rehlings grammatik bliver forbedret, så lærere, der går ud fra Jelling sem., kan være overbevist om, at de i hvert fald ved noget, som ingen andre ved, og som de heller ikke må fortælle nogen). Fremsættes nu et sådant spørgsmål, sker det med bævende røst, for tænk — hvis nu éns kammerater forstår det her, så tror de jo, man er dum. Efter anbefaling har man dog hjemme udformet spørgsmålet, så det lyder intelligent, og som regel bliver det taget alvorligt. I særlig ærefulde tilfælde bliver det skrevet op på tavlen, så man under en evt. diskussion hele tiden kan fastholde det egentlige og undgå at komme ind på andre ting. Vi må nemlig hele tiden holde for øje, at vi skal gennem et meget stort pensum, så vi kan kun røre overfladisk ved problemerne.

Her er vi igen ved det centrale. Mon ikke netop årsagen til manglende aktivitet skal søges i den overfladiske behandling af de alt for mange fag. Liniefag er godt nok et forsøg på at gå i dybden; men hvornår får man tid og hvorfra energi til virkelig at gøre noget ved det, hvis man har en smule samvittighed over for de andre fag.

Lærerne har på deres side alt for meget at gøre, så deres undervisningsformer stagnerer i de traditionelle former. Nye former er henlagt til det nye seminarium, men når det kommer, lover lærerne os sandelig også guld og grønne skove.

Kunne vi blot så småt begynde nu. Bare med lidt gruppearbejde og lidt mere levende diskussioner; men det kræver naturligvis forståelse både for lærernes og elevernes problemer. Hvis det kniber med ideer,

kunne det endelig være, man lavede noget på andre seminarier, der var godt; men man har måske ikke rigtig kontakt med dem. Jelling er jo den gamle, og det er de unge, der skal lære af de gamle.

Undskyld afbrydelsen. Vi går til næste int . . . spørgsmål.

»Når vi taler ungdom, kan jeg ikke lade være at spørge Dem, hvorfor man næsten ikke kan læse en svensk avis uden at støde på ord som »rakkere« og »rakkeroptøjer«?»

»Det er et ømt punkt for os. Men svaret er vist enkelt. De mange fabriksarbejdende unge med alt for mange penge, uden noget sted at opholde sig i fritiden.«

»Altså vore hjemlige »læderjakker« om igen?»

»Ja; men jeg tror, problemet er mere udpræget i Sverige, selv om pressen gør det værre, end det er, og man gør den fejl at skære alle de såkaldte rakkere over en kam, mens man faktisk må skelne mellem to grupper. Der er de unge, der samles i disse »rakkerorganisationer« udelukkende for at have det hyggeligt sammen med kammerater og for at arbejde med forbedringer på deres motorkøretøjer. Men den gruppe, man lægger mærke til, er selvfølgelig den, der begår lovovertrædelser.«

»Hvad gør man så for at hjælpe disse unge?»

»Man forsøger at nærme sig de unge gennem deres fritidsinteresser. Blandt andet har man i de senere år bygget en del ungdomsgårde, hvor de unge kan samles for at danse, høre musik og reparere deres biler.«

»Hvordan tager de unge så imod den slags?»

»Desværre ser det ikke ud til at være den ideelle løsning. Den kraftige socialisering er skyld i, at folk bliver overmættede, og man omgås nu en gang ikke de ting; man får af staten med samme omhu, som de ting, man selv har skabt. Derfor ser vi ofte, at ungdomsgårdene bliver raserede. Man er ligeglad; det er jo gratis. Men trods alt ser det ud til, at ungdomskriminaliteten er på tilbagegang.«

* * *

»Hvordan er Deres syn på samarbejdet mellem de nordiske lande?»

»Jeg må nok indrømme, at der spores en vis passivitet; men helt uden resultat er Foreningen Nordens arbejde bestemt ikke.«

»I en dansk avis læste jeg for nylig, at danskerne ikke gider læse de svenske bøger, som foreningen udsendte sidste år. Burde man så ikke i stedet bruge pengene til oversættelse af bøger fra svensk til dansk?»

»Endnu er sproget en mur at kæmpe mod; men det er mit håb, at man i skolerne vil arbejde mere med de nordiske sprog, og, som jeg har antydnet før, søge at fremhæve lighederne frem for forskellene. Med hensyn til oversættelser er jeg bange for, at man derved gør kløften større, og endelig taber en bog i værdi ved oversættelse.

* * *

Vi kan alle være enige om, at lektor Sylvans besøg her på seminariet har været særdeles vellykket. Det eneste, man kan beklage, er den alt for korte tid, der stilles til rådighed for disse udvekslinger.

A. N.

Linoleumssnit af Børge Thomsen.

Afrikanske Digte

Hvorfor al den nød den hele verden rundt,
 elendighed og frygt og andet ondt?
 Gud skabte ikke jorden mod en pengesum,
 Han skabte ej til køb og salg og fattigdom.
 Han skabte jorden ud af kærlighed,
 forundte os af den at fremstå med.
 Og endnu mere: Han, som er så god,
 i tilgift råder selv, på hvad vi savner, bod.
 Og dog, så svanger jorden er med død,
 så fyldt med had, så ladet med en vredesglød,
 at man, forfærdet, godt kan undre sig:
 »Vil Akans slægt igen gå Satans vej?«
 Hvis det er så — et skridt fra faldets rand —
 gid de må standse, betænke sig på stand.
 Trods såkaldt fremskridts ydre glans,
 ved hvilket vi får lært at »træde djævlens dans«,
 kan ingen lægge til, så lidt som trække fra
 ét eneste atom, fremkaldt af Jehova!
 Opgiv hver lurvethed, hvert smudsigt kneb,
 at ej som byggeklodser I slås ned ved skæbnens greb.
 Naturens egne gaver — lader vi os dem berøve,
 for flygtig og usalig magt at kunne øve?
 Hvad om en retfærds vrede stiller krav,
 at vi skal miste, hvad Han gavmildt gav,
 til synligt tegn, at ingen af os bør
 selv gøre det, som Gud ved engle gør?
 Lad ikke dem, som tager glans for guld,
 forvolde dom ved selv at slutte sig til Satans kuld.
 Enhver har ret til lykken i sit eget land.
 I modsat fald kan du, o, Gud, selv tænde
 hævnens brand!

Crispin George, Sierra Leone.

Oversat til dansk fra »An Anthology of West African Verse«,
 af H. F. Rasmussen. Trykt i »Under Afrikas Sol« 1960.

Når man læser dette digt, kommer man uvilkårligt til at tænke på et bestemt ord, som man hører igen og igen, når folk taler Afrikas sag. Det er ordet »vekselvirkning«.

Vi europæere kan sagtens tale om at opbygge en »gunstig vekselvirkning« mellem vore lande og Afrika så længe, som det er os, der har indflydelsen, os, der bestemmer, hvori denne vekselvirkning skal

bestå; men vil vi også være med, når det er de andre, der tager initiativet, og som i dette tilfælde, skånselsløst åbenbarer for os alle vore svagheder og al vor usselhed, giver os det hele lige i synet? Kan vi hvide mennesker med vor selvrespekt i behold virkelig finde os i at lade os det byde af en sort mand?

Hvis vi ikke kan, skal vi hurtigst muligt slå tanken om nogen som helst »vekselvirkning« ud af hovedet; men inden vi gør det, kan det nok være gavnligt at se lidt på, hvilke motiver afrikanerne har for at give os en så ydmygende påmindelse, som den Crispin George's digt udtrykker. Et fingerpeg får vi i følgende linier, som er skrevet af en afrikaner ved navn David Diop.

Den hvide mand dræbte min fader.

Min fader var stolt.

Den hvide mand forførte min moder.

Min moder var smuk.

Den hvide mand lod min broder brænde i middagssolen.

Min broder var stærk.

Med hænderne røde af sort blod

vendte den hvide mand sig til mig

og sagde med erobrers stemme:

Boy, en stol, en klud og en drink!

»Sarkin.«

Hvorfor er vi så ufrie og usikre?

Jeg indrømmer blankt, at jeg ikke skriver i Gjallarhornet uden ængstelse, og at denne ængstelse ikke så meget skyldes angst for at skrive noget forkert og skadeligt som at blive til grin. Ligeledes indrømmer jeg, at jeg hver eneste dag jeg færdes på seminariet er fyldt med den samme frygt for at blive udleet og overset. Jeg tør også roligt indrømme, at jeg er både genert og usikker, jeg rødmer ofte og føler mig dum og klodset, når jeg taler med piger. Kort sagt: jeg føler mig meget usikker og meget ufri.

Denne usikkerhed er ubehagelig, og jeg vil gerne være sikker, frygtløs og fri.

Da jeg gerne vil være lidt af en filosof og blive anset for en sådan, vil jeg også forsøge filosofisk at gøre rede for, hvorledes jeg kan blive sikker og fri. Som en rigtig filosof vil jeg gå ud fra noget, jeg vil forudsætte et eller andet: jeg forudsætter, at jeg ikke er væsentlig forskellig fra de fleste (en og anden vil måske indvende at denne forudsætning er temmelig dristig), dog mener jeg blot: mon ikke læseren ligesom jeg en enkel gang har følt sig usikker og ufri overfor andre mennesker?

H. C. Branner mener at kunne opstille tre mennesketyper:

- 1) Mennesket, der underkaster sig andre.
- 2) Magtmennesket, der vil herske over andre.
- 3) Det frie menneske, der hverken vil herske eller underkaste sig andre.

Det første menneske der underkaster sig er aldrig sikker, fordi andre menneskers anerkendelse er ham alt. Bestandig ængstes han for ikke at falde til i flokken.

Magtmennesket, autoriteten, er heller ikke sikker, fordi han frygter de mennesker, han vil herske over.

Den tredje type er alene, sikker og fri, fordi han er uafhængig af mennesker og deres accept. Nu skal der dog bemærkes, at typerne er abstrakte, ingen hører helt til nogen bestemt type.

Vil jeg således være fri og sikker, må jeg stræbe at nærme mig den sidste mennesketype.

Men er jeg nu også fri og sikker, fordi jeg gør mig uafhængig af andre?

Nej, jeg er ikke fri og sikker i almindelig forstand. Det er egentlig først nu, jeg ret er bundet og usikker: vi er kommet til et fænomen, man kalder den indre frihed. Men nu er der sket det højst besynderlige, at min usikkerhed og bundethed ikke længere skyldes frygt for mennesker, men angst for ikke at handle ret.

Hvorledes kan jeg da være sikker på altid at handle ret? Hertil svarer kristendommen: ved at elske din næste! Det lyder jo vældig rørende og højtideligt, men derfor kan det godt være sandt! Vor uro, usikkerhed og mangel på indre frihed skyldes simpelthen snæver egoisme og selvoptagethed. Jeg kan derfor slutte med at sige: når jeg ængstes for at skrive i Gjallarhornet, skyldes det selvoptagethed og snæversynethed, ligeledes når jeg ængstes til daglig på seminariet.

Men hvis min forudsætning: at alle er usikre, er rigtig — kan vi nok mødes i god forståelse.

Kaj Larsen, II a.

Bog anmeldelse

Arne Skovhus: »Man glemmer den Slags«. Roman: (Wangels forlag).

Romanen »Man glemmer den Slags« er et debutarbejde interessantere end de fleste. Dels er forfatteren i sjælden grad fortrolig med sit emne, og dels er han ikke uden anlæg som skribent. — Han er fængselslærer og har i en årrække arbejdet med den ungdom, som befolker iagttagelsehjem og ungdomsfængsler. Uden sentimentalitet — men dog med hjertet på rette sted — skildrer han disse institutioners store drenge, der har rapset, stjålet og ladet sig misbruge for penges skyld.

Men forfatteren lader os også se, hvorfor det er gået dem skævt. Drikeri eller løbsagtighed hos den ene af forældrene, børneoverflod og deraf flydende fattigdom, og skilsmisser opfattes som hovedårsager. Også mod

samfundets forholdsregler mod de unge retter forfatteren imidlertid skytset. »Hjemmene« med deres moral, forstandere og lærere analyseres.

Den »rigtige« lærertype stilles op mod den utilstrækkelige. Den megen kristelige moralisering uden kærlighed og oprigtighed afvises, og i stedet sættes en ren menneskelig kontakt, hvor gensidig respekt er målet.

Mistillid og nedvurdering skildres overbevisende som fejlgreb over for de unge, og brutal dressur fordømmes. Forfatteren skildrer med indgående kendskab livet på anstalterne; atmosfæren ryger af ægthed. Det samme gør de unge. Også byerne med de fattige hjem og det sjuskede natteliv på gader og i småcafeer afbildes.

Arne Skovhus har formået at gøre de fleste af sin romans mennesker levende og indlysende. Dog er hans forstanderfrue mere karikatur end rimeligt, og flere bifigurer er »flade«.

Som menneske og anmelder er man glad for Arne Skovhus' roman. Der er noget ungt, ægte og alvorligt over den, som lover godt.

Carl Johan Frederiksen.

INTERVIEW!

Medbringende det for en pressemand uundværlige og besværlige opbud af fotoudstyr indfinder vi os en råkold januardag på Jelling Seminarium. Bladet har ønsket at læserne orienteres om, hvorfor så mange unge mennesker vælger denne trange vej til en uddannelse.

Vi opsøger en flok elever, som netop samme dag indleder deres lange studium. Vi finder eleverne i et mørkt og skummelt lokale en sen eftermiddagstime. Vi hilser på den nye lektor, Nicolajsen, som i øjeblikket med stor pædagogisk evne sætter sine elever ind i de vanskeligheder, som er forbundet med lærerstudiet. Åbent og ærligt fortæller han eleverne, hvor mange måneder 5 år egentlig er. Nicolajsen beretter fra sin egen studietid, hvordan han i årevis i ensomhed, under trange kår og petroleumslys måtte studere faget praktik. Hvorledes han efter års intensive studier opdager, at faget åbner sig for ham og giver ham rig belønning for den ofrede tid. — Eleverne lytter bevæget til denne erfarne pædagog og giver da også efter timen udtryk for, »at ham bliver vi nok glade for at ha'«.

Da eleverne har fået en indgående skildring af de forskellige fags vanskeligheder, går man over til at vælge linjefag. »Det er vilkårene for vor seminarieuddannelse i dag«, erklærer hr. Nicolajsen, »vi er nødt til at have fart på allerede fra første dag«. — Der gives eleverne valg mellem forskellige linjer. Foruden en række af de kendte, har man nu fra ministeriel side indført en række nye, som: dialektik, retorik, metodik og praktik. Og eleverne tøver ikke. Som de ansvarsbevidste vordende læ-

rere og lærerinder, de er, går de i gang med det samme. Vi går lidt rundt i klassen og noterer til vor tilfredshed, at de nye fag finder god tilslutning. Endog faget praktik får 8 nye deltagere. — En enkelt elev fra en afsides egn afslører sin uvidenhed, da han må spørge, hvad retorik er for noget. Han tilrettevises dog også af hr. Nicolajsen med: »Det mindste De kan gøre, før De kommer her på stedet er dog, at De har sat Dem ind i, hvilke fag den nye skolelov kræver«. »Det hænder hvert år, at vi får den slags mennesker tilmeldt«, fortæller lektoren os efter timen, »men heldigvis er det dog sjældent, at de forbliver her ret længe«.

Inden klokken ringer får lektoren tid til at give eleverne en række titler på bøger, som er nødvendige at få læst i det første studieår. Og vi tør nok sige, at her er sket en kvalitetsforbedring. En række af de seneste års kendteste videnskabelige afhandlinger og højliterære bøger afløser nu de kedelige, dumme lærebøger. Man ser da også eleverne glæder sig til at komme i gang med: H. I. Storys: De danske bønders kår i det 17. årh. Eller hvad mener man om lækkerbidskner som de to nye sprogboøger: My first experience at a teachers training college, og den tyske: Wie die Kinder bei die Nasen getragen wurden. Vi må dog nok sige, at det må være svært ganske uforberedt at skulle gå i gang med Stoltenbergs: Krybdyrenes Homogenitet.

Efter timen har vi lejlighed til at sludre lidt med de unge mennesker: »Hvorfor går De nu i gang med lærerstudiet?« spørger vi en af de mandlige elever.

Ja, jeg må sige at der er forskellige årsager, oplyser han. Først og fremmest vel nok det at andre fag har for lang arbejdstid. Desuden kedede arbejdet mig. Vi havde 8 timers arbejdsdag. Det er jo også rart med de lange ferier vi nu får. Jeg glæder mig vældigt til sommerferien. Sidste år havde jeg kun tre uger.

En tidligere landmand oplyser på vort spørgsmål, at han har besværligheder med sit blodomløb og derfor ofte fryser fødderne. »Og nu er der jo centralvarme i næsten alle skolerne, så derfor håber jeg, at jeg bedre kan tåle det erhverv.

Da vi senere udspørger et par af pigerne, forstår vi jo nok på dem, at det faktum, at der endnu befinder sig enkelte uengagerede mandlige elever på seminariet, har tiltrukket dem, men de angiver dog også andre fornuftige grunde.

Arly.

Vi beder læserne undskylde, at denne artikel ikke er illustreret. Der må på en eller anden måde være sket en fejl ved overførelsen pr. telefoto. De billeder vi har fået fremkaldt må i virkeligheden være illustrationer fra fåremarkedet i Ho.

(Red.)

Ha-STOF

FARVEL TIL VINTERTRÆTHEDEN

Man siger til sig selv det sure
halvår, mens solen sover:
Dette er vintertræthed, —
vintertræthed går over.

Og nu er det forår, og luften
er lunhed og lys og lethed,
og vintertrætheden er gået over
i forårstræthed.

Kumbel.

AKADEMISK HUSRÅD

Vil du med rette
ha' ry som lærd,
så søg det lette —
og gør det svært.

Kumbel.

Græd ikke over den døde elefant —
tænk på ham, der skal begrave den.

Frue, deres mand er blevet kørt over af en damptrølle! !

— Jeg er i bad, skub ham ind under døren.

— så var der smørrebrødsjomfruen, der ville ha' gagepålæg!

Ifølge nutidens historikere anses Adam og Eva for at være verdens
første bogholderpar — det var jo dem, der opfandt løsbladsystemet.

Der er forskel på at være født sjusket og at være sjusket født.

Bibelen lærer, at vi ikke bør tænke på dagen i morgen. Men hvem
skal så betale for dem, der følger rådet.

J. Paludan.

»Hør sig mig engang, hr., de har vel ikke sat Dem i min lagkage?«

»Joh, hvorfor?«

— så var der havfruen, der var vågekone i vintermånederne!

Gå til HAFNIAMANDEN når det gælder forsikring

Reinholdt Jensen . telf. Jelling 138

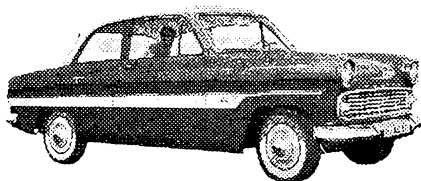

Turistbiler udlejes

VIGGO HANSEN

Telefon Brande 292

Biler uden fører

Reparation af biler

AUTOCENTRALEN

v. Hans Kjær . telf. 175

Trænger håret til at klippes eller fønbløges, da er De sikker på at få 1. kl.s betjening, når De går til

M. T. Møllers herrefrisørsalon

Stort udvalg i barbersprit, hårvand, brillantiner, cremer, hårbørster m. m.

Eatol

. Stort udvalg i sæbe-, parfumeri- og toiletartikler

Gælder det strømper og undertøj —
vælg da det rette — vælg »Pierrette«

M. Hauge Buhl . telf. 200

Køb strømper, undertøj, metervarer, dyner,
uldtæpper, flonelstæpper og vattæpper hos

H. J. Larsen . JELLING . TELF. 82

Biler

Knallert

Radio

Køb - Lej - Byt
HARALD ANDERSEN

Mogens Knudsen

BAGER

telefon 75

Jelling Skotojsforretning

ANBEFALES

1 kl.s reparationer udføres

Th. Hansen

Denis Engebæk

Jelling . telf. 99

SLAGTER- OG
PÅLÆGSFORRETNING

Stort udvalg

i trikotage, strikkegarn og
broderier

Jelling Trikotageforretning
Petra Mosegaard

Køb god og billig mad

i Skovgades pensionat

Madspand fås efter aftale

Marie Madsen

Actieselskabet Veile Bank

Jelling afdeling

Kontortid: Alle hverdage kl. 14,30—16,30 undtagen lørdage

Blomster og dekorationer

K. Lorentzen
telf. 114

Friskt brød

så wienerbageriet »HANSA«
J. Jacobsen . telf. 100

Alt i skolemateriel

Jelling Boghandel . A. Andersen . telefon 66

- ★ Ure repareres med omhu
- ★ Briller
- ★ Ure

Aksel Wind . *Urmager & guldsmed*

D. Jørgensens TOBAKSHANDEL

v. Svend Jørgensen

Telf. Jelling 180

1. kl.s kød og flæsk

Hjemmelavet medister og leverpostej samt lækkert pålæg

Slagteriudsalget v. Svend Pedersen

Gælder det **CENTRALVARME**
så henvend Dem til
smed **L. Jørgensen** . telf. Jelling 91

Spis på seminariets pensionat

»Gaarden«

Nye lokaler —
fuld godtgørelse

Cykler Radio

Nye og brugte radioer sælges
Lille udbetaling og små afdrag

Alle reparationer udføres

Johs. Hansen . telf. Jelling 59

Skal De have håret klippet

vasket og fønølget, eller har
De skæl i håret, så besøg

Erik Pedersens herrefrisørsalon

Felling Handelsgartneri

v. G. PEDERSEN . TELF. 16

Blomster, kranse og
årstidens grønsager

- vi mødes i BRUGSEN

og får del
i
dividenden

Køb Deres elektriske
artikler hos os

Magnus Petersen

aut. elektro-installatør
JELLING . telefon 50

Skomager Pedersen

VEJLEVEJ . JELLING

TIL DAGLIG OG FEST
EN BOG ER BEDST

Hasselbalch's Boghandel TELF. 56

Håndværkerforeningens Hotel

anbefales!

H. NISSEN

1. kl.s køkken
delikat smørrebrød
ekstragod kaffe

Charles Henriksen

Kolonial - Vin - Tobak - Isenkram
Jelling . telf. 40 . Varerne udbringes
Husk — kaffen er altid friskmalet

Største udvalg

i originale vine, likører, champagne, vermouth, portvin, madeira og cognac

TELF. 3 **H. Lindorph** JELLING

☆ ——— KOLONIAL OG KØKKENUDSTYR ——— ☆

Til hverdag og fest — Skrædderi og konfektion samt alt i herrelingeri
hos Skou er det bedst HUSK! 1. kl. reparation, kemisk rensning og
presning, hurtig levering.

telf. 179 **JELLING HERREEKVIPERING** v. SKOU telf. 179